

ДІТИ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХОВОЇ ФУНКЦІЇ

Слух є здатністю організму сприймати і диференціювати звуки за допомогою звукового аналізатора. Ця здатність реалізується через слухову систему або слуховий аналізатор людини, який являє собою сукупність нервових структур, що сприймають і диференціюють звукові подразнення і визначають напрямок і ступінь віддаленості джерела звуку, тобто які проводять складну слухову орієнтацію в просторі. Звук має амплітуду, інтенсивність і тривалість.

Рівень інтенсивності різних типів звуків

Звук	Рівень його інтенсивності (дБ)
Шелестіння листя	10
Шепітне мовлення	25-30
Мовлення середньої гучності	60-70
Оркестр, голосна музика по радіо	80
Шум в поїзді метро	90
Удари молотка по сталій плиті	100
Шум авіаційного мотору	120

Сурдопедагогіка (від лат. surdus – глухий) – педагогічна наука, яка вивчає особливості розвитку, навчання і виховання осіб з порушеннями слухової функції.

Глухота - це тяжкі порушення слуху, внаслідок яких людина не здатна сприймати звукову інформацію в будь-яких або майже будь-яких формах.

Порушення слуху - це постійне або тимчасове погіршення слуху. Люди з порушеним слухом звичайно здатні сприймати певні звукові сигнали, зокрема мову.

Види втрати слуху

Кондуктивна втрати слуху	Сенсорно-невральна втрата слуху	Змішана втрата слуху	Центральна втрата слуху
Захворювання чи травми зовнішнього і середнього вуха або звукопровідних шляхів. Компенсація за допомогою слухових апаратів або лікування хірургічним шляхом.	Наслідок ураження волоскових сенсорних клітин внутрішнього вуха або з'єднаних з ними нервів. Коливається у межах від невеликої до глибокої. Часто люди з такими вадами по-різному сприймають звуки різних частот, що заважає їм використовувати слухові апарати.	Комбінування кондуктивних і сенсорно-невральних уражень зовнішнього і внутрішнього вуха	Порушення нервів або інших клітин центральної нервової системи.

Групи дітей відповідно до ступеня порушення слухової функції і часу виникнення відхилення

глухі	зі зниженим слухом (слабочуючі)	пізнооглухлі
Діти з цілковитою відсутністю слуху або його значним зниженням, за якого сприймання, розпізнавання і самостійне оволодіння усним мовленням (спонтанне формування мовлення) є неможливим. Залишковий слух у дитини дозволяє їй сприймати окремі інтенсивні звуки, фонemi, які вимовляються надзвичайно голосно біля вушної раковини. При глухоті самостійне сприймання розмовного мовлення є неможливим. Діти можуть сприймати розмовне мовлення за допомогою слухового аналізатора лише при слухопротезуванні.	Діти зі зниженим слухом (слабочуючі) – це діти з частковою недостатністю слуху, що дозволяє їм самостійно накопичити певний словниковий запас (часто неповний, дещо спотворений), оволодіти певною мірою граматичною будовою мовлення, його лексичною стороною, але в цілому призводить до яскраво виразних порушень мовленнєвого розвитку.	Пізнооглухлі – це люди, які втратили слух у віці, коли їхнє мовлення було більшою або меншою мірою сформоване. Рівень збереженості мовлення залежить від віку, в якому дитина втратила слух, розвитку її мовлення та умов, за яких формується особистість дитини.

Особливості роботи педагогів з такою дитиною:

- робоче місце дитини має бути розташовано так, щоб вона завжди добре бачила обличчя вчителя;
- слід вимагати від дитини, щоб вона завжди дивилась на вчителя у момент його мовлення;
- слід контролювати, чи почула й зрозуміла дитина матеріал.;
- необхідно приділяти увагу корекції звуко-буквеного складу слів;
- дуже корисно разом з дитиною усно промовляти слова, після правильного їх прочитання;
- якщо дитина припускається помилок на письмі, то їх не просто треба виправити, а й проаналізувати з дитиною звуковий склад слова, записати його правильно декілька разів;
- роботу над звуковим складом слова необхідно проводити з використанням звукопосилюючої апаратури або вимовляти слова біля самого вуха дитини;
- для уникнення помилок перед диктантом повідомити учня про що йдеться у тексті; заздалегідь ознайомити із складним для нього звуко-буквеним складом, значенням і граматичним оформленням слів і словосполучень;
- слід спеціально готувати учня до переказу. Наприклад, спочатку пропонують учневі почитати текст про себе, потім послухати, як читає вчитель. Якщо й після цього учневі важко переказувати самостійно, то скласти з ним разом запитання чи план до тексту;
- дитині важливо побільше читати самостійно;
- всі нові слова необхідно давати дитині у писемній формі;
- на уроках математики особливу увагу приділяти розумінню словесної умови задачі, застосовувати наочні засоби;
- на всіх уроках необхідно проводити роботу з розвитку мовлення дитини.

Навчання і виховання дитини з вадами слухової функції має бути поєднаним із оздоровленням, корекційними заняттями сурдопедагога з розвитку слуху і мовлення, по необхідності - із лікуванням, заняттями з психологом.